

ΜΟΛΥΒΙ ΜΕΛΑΝΙ

No8

επιμέλεια: Μάρτιος Ιωαννίδης

Η παιδική - εφηβική λογοτεχνία συναντά τα κόμικ

Έχει περάσει πια η εποχή που η τέχνη του κόμικ αφορούσε μόνο τα παιδιά, αλλά και αυτή που ήταν κατά κύριο λόγο μια underground τέχνη. Πλέον η θεματολογία των κόμικ είναι τόσο διευρυμένη που αφορά από μικρά παιδιά που μόλις αρχίζουν να διαβάζουν, μέχρι έφηβους και ενήλικες με ιστορίες που έχουν πολιτικό ή κοινωνικό περιεχόμενο. Αυτό το κοινό, όλων των ηλικιών, βλέπουμε άλλωστε και στα μεγάλα φεστιβάλ του εξωτερικού. Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να ανοίγει και το ηλικιακό φάσμα, αλλά και η επιλογή της τέχνης του κόμικ σαν μια ανεξάρτητη μορφή τέχνης.

Μάλιστα, το μεγαλύτερο φεστιβάλ παιδικού βιβλίου που πραγματοποιείται στην Μπολόνια της Ιταλίας, έχει εγκαινιάσει μια ανεξάρτητη γωνία που παρουσιάζονται κόμικ. Σημαντικοί ελληνικοί εκδοτικοί επενδύουν σε ήδη μεγάλα εφηβικά διηγήματα, τα οποία με αξιόλογους καλλιτέχνες, παρουσιάζουν σε κόμικ, ή πιο συχνά σε **graphic novel**. Με αφορμή την ημέρα του παιδικού, παρουσιάζουμε κάποιες από τις πιο ενδιαφέρουσες τέτοιες προσπάθειες, οι οποίες μας επανασυστήνουν κλασικά και πολύ σημαντικά ελληνικά μυθιστορήματα, με έναν σύγχρονο τρόπο.

“Στα μυστικά του βάλτου”

Η αρχή έγινε το 2018 με το μυθιστόρημα της Πηνελόπης Δέλτα, “Τα μυστικά του Βάλτου” από τις εκδόσεις Polaris. Κατά τη διάρκεια του Μακεδονικού Αγώνα (1904-1908), η βαλτώδης λίμνη των Γιαννιτών αποτέλεσε ένα από τα κυριότερα πεδία των σφοδρών ελληνοβουλγαρικών συγκρούσεων στη Μακεδονία, η οποία ήταν τμήμα της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στο μυθιστόρημα αποτυπώνονται τα δραματικά γεγονότα της εποχής, συνδυάζοντας έξοχα τη δύναμη του αυθεντικού ιστορικού υλικού με την ένταση της μυθοπλασίας. Η αφήγηση εξελίσσεται γύρω από τη δράση δύο παιδιών, του Αποστόλη και του Γιώβαν, τα οποία βοηθούν τα ελληνικά αντάρτικα σώματα στις επιχειρήσεις τους κατά των βουλγαρικών σωμάτων, ενώ ταυτόχρονα παρακολουθεί τον αγώνα που δίνουν ο Τέλλος Άγρας (Σαράντος Αγαπινός) και ο καπετάν Νικηφόρος (Ιωάννης Δεμestίκας), εξέχουσες ιστορικές φυσιογνωμίες της περιόδου αυτής. Το σημαντικό αυτό μυθιστόρημα της Πηνελόπης Δέλτα, διασκευάσε για κόμικ ο **Γιάννης Ράγκος** και εικονογράφησε ο **Παναγιώτης Πανταζής**.

“Ο Ζητιάνος”

Μερικά χρόνια μετά την ενσωμάτωση της Θεσσαλίας στο ελληνικό κράτος, φτάνει στο χωριό Νικερέμι στις εκβολές του Πηνειού ο επαγγελματίας ζητιάνος Τζιριτόκωστας, ένας αδιούρητος εκμεταλλευτής της ανθρωπίνης αδυναμίας. Με αποκλειστικό σκοπό τον προσωπικό πλουτισμό, ο Τζιριτόκωστας θα χειραγωγήσει επιδέξια τους αμόρφωτους, δεισιδαίμονες και με πρωτόγονα ένστικτα κατοίκους του χωριού και σε λίγες μόνον ημέρες θα τους οδηγήσει στην καταστροφή και τον αφανισμό. Το αριστούργημα του **Καρκα-**

βίτσα, κυκλοφόρησε το 2019 από τις εκδόσεις Polaris, σε εικονογράφηση του **Κανέλλου Μπίτσικα** (Kanellos Cob), επιμέλεια σεναρίου του **Γιάννη Ράγκου** και επιμέλεια εικονογράφησης του **Γιώργου Γούση**.

“Ο Μεγάλος Περίπατος του Πέτρου”

27 Οκτωβρίου 1940: θα τι θυμάται αυτή τη μέρα ο Πέτρος γιατί πέθανε τον τριζόνι του. Θα τι θυμάται γιατί την επομένη ακούει τη φωνή της μητέρας του να λέει: «Σήκω... έγινε πόλεμος. Δεν ακούς τις σειρήνες;». Όταν οι Ιταλοί έφτασαν στο κατώφλι της Ελλάδας, ο Πέτρος ήταν εννιά χρονών, είχε μια χελώνα για κατοικίδιο και γνώριζε τον πόλεμο μόνο μέσα από τα βιβλία. Τώρα όμως τον βιώνει κάθε μέρα, μαζί με τους γονείς του, τον παππού του και τη μεγαλύτερη αδελφή του, την Αντιγόνη, αρχίζοντας έναν μεγάλο περίπατο – μια βόλτα στην Αθήνα της Κατοχής, στα δύσκολα εκείνα χρόνια της πείνας, των συσσιτίων, του φόβου, των διωγμών, αλλά και της Αντίστασης στους κατακτητές. Η συγγραφέας **Αγγελικά Δαρλάση**, διασκεύασε το μυθιστόρημα της **Άλκης Ζέη**, με απόλυτο σεβασμό τόσο στο πνεύμα, όσο και στην ατμόσφαιρα του πρωτοτύπου. Την εικονογράφηση υπογράφη ο **Δημήτρης Μαστώρος**. Το graphic novel κυκλοφόρησε το 2020 από τις εκδόσεις Μεταίχμιο.

“Το καπλάνι της Βιτρινιάς”

ΕΥ-ΠΟ; ΛΥ-ΠΟ; είναι η συνθηματική ερώτηση που ανταλλάσσουν μεταξύ τους η Μέλια και η Μυρτώ λίγο πριν κοιμηθούν. Δυο μικρές αδερφές που ζουν σ’ ένα νησί του Αιγαίου το 1936 ακούνε τον παππού τους να τους μιλάει ώρες ατέλειωτες για τους «αρχαίους» του, ανυπομονούν να ανταμώσουν με τους φίλους και τις φίλες τους από τα τσαρδάκια σαν έρχεται το καλοκαίρι, μα πάνω απ’ όλα τρελαίνονται με τις μαγικές ιστορίες του καπλιανιού που τους

διηγείται ο ξάδερφός τους ο Νίκος, φοιτητής από την Αθήνα. Το καπλάνι – όπως το λένε στο νησί, ένας βαλσαμωμένος τίγρης, που βρίσκεται κλειδωμένο μέσα στη βιτρίνα της μεγάλης σάλας του σπιτιού, τότε κοι-

τάει με το γαλάζιο και τότε με το μαύρο του μάτι, ανάλογα με τη διάθεσή του. Τι συμβαίνει μια ζεστή μέρα του Αυγούστου που αναστατώνει τη ζωή των κοριτσιών και των δικών τους; Το καπλάνι της βιτρινιάς αποτελεί το δεύτερο βιβλίο της **Άλκης Ζέη**, που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Μεταίχμιο, το οποίο συναντάμε στην μορφή του κόμικ. Το κόμικ εικονογράφησε η **Γεωργία Ζάχαρη** και η **Στέλλα Στεργίου**, που καταφέρνουν να μας γνωρίσουν εκ νέου τον κόσμο της Άλκης Ζέη.

“Ο θησαυρός της Βαγιάς”

Το 2022 κυκλοφόρησε από τις εκδόσεις Πατάκη, “Ο θησαυρός της Βαγιάς”, της **Ζωρζ Σαρή**. Μια παρέα παιδιών περνάει τις καλοκαιρινές της διακοπές στην Αίγινα. Εκεί τους επισκέπτεται μια οικογενειακή φίλη από τη Γαλλία, η οποία δουλεύει ως βοηθός ενός ψυχιάτρου στο Παρίσι. Αποστολή της είναι να ανακαλύψει κάποια στοιχεία που επαναλαμβάνει ένας Γερμανός ασθενής, ο οποίος πάσχει από αμνησία μετά την έκρηξη μιας νάρκης που πάτησε στην Αίγινα κατά τη διάρκεια του Β’ Παγκοσμίου πολέμου. Λέξεις σκόρπιες που προσπαθούν τα παιδιά να ενώσουν για να βγάλουν νόημα. Ώσπου επισκέπτονται στη Βαγιά την οικογένεια Χαλδαίου, στο σπίτι της οποίας έμενε ο Χανς στη διάρκεια του πολέμου. Εκεί μαθαίνουν πως ο Χανς έχει κλέψει από την οικογένεια χρυσές λίρες. Έτσι αρχίζει η αναζήτηση ενός χαμένου θησαυρού, που οδηγεί τα παιδιά στις μέρες της γερμανικής κατοχής και σε μια αξέχαστη περιπέτεια... Η εικονογράφηση αλλά και η μεταφορά του μυθιστορήματος σε κόμικ έγινε από τον **Κανέλλο Μπίτσικα** (Kanellos Cob), με την επιμέλεια του **Γιώργου Γούση**.

γραμμασκιάζεις...

Μάρτιος Ιωαννίδης

